

Verslag schooldoorlichting

BSGO 'Villa Zonnebloem' (freinetonderwijs)
Berthoudersplein 22
2800 MECHELEN

Instellingsnummer: 111138

Directie : Jo Verhenneman

Schoolbestuur : Scholengroep 5 van het Gemeenschapsonderwijs
Linda Van Achter, algemeen directeur
Vlieghavenlaan 1
3140 KEERBERGEN

Periode : juni 2007

Inspectieteam : Rony De Wachter
Constant Gobien (verslaggever)

Inhoudsopgave

1	Situering	3
2	Onderwijskundig en organisatorisch functioneren	5
2.1	Onderwijskundig functioneren	5
2.1.1	Basisvorming als samenhangend geheel realiseren	5
2.1.2	Brede ontwikkeling realiseren	9
2.1.3	Zorgbreedte realiseren	11
2.2	Organisatorisch functioneren	12
2.2.1	Beschikken over een gezamenlijke doelgerichtheid	12
2.2.2	Beschikken over een intern leiderschap om een eigen beleid te voeren	14
2.2.3	Beschikken over het vermogen tot communicatie en overleg	15
2.2.4	Beschikken over ruimte voor professionele ontwikkeling	16
2.3	Synthesebeeld	17
2.4	Aanbevelingen en tekorten onderwijskundig en organisatorisch functioneren	18
2.4.1	Aanbevelingen	18
2.4.2	Tekorten	18
3	Risicobeheersingsbeleid	19
3.1	Toelichting	19
3.2	Aanbevelingen en tekorten risicobeheersingsbeleid	19
4	Andere wettelijke bepalingen	20
4.1	Onderwijsleermiddelen en schooluitrusting	20
4.2	Wettelijke voorschriften	20
4.3	Aanbevelingen en tekorten naleving andere wettelijke bepalingen	20
4.3.1	Aanbevelingen	20
4.3.2	Tekorten	20
5	Conclusies en advies	21
5.1	Conclusies	21
5.2	Advies	21

1 Situering

CONTEXTGEGEVENS		
Omgeving	<i>ligging</i>	Stedelijk
	<i>onderwijsaanbod</i>	‘Villa Zonnebloem’ is een van de vele basisscholen langs de ring om Mechelen (oude vesten). Het is de enige freinetnschool in Mechelen. In de onmiddellijke buurt zijn er zowel andere scholen van het Gemeenschapsonderwijs als scholen van het vrij onderwijs.
School	<i>structuur</i>	De school heeft twee vestigingsplaatsen. <ul style="list-style-type: none"> – In de administratieve vestigingsplaats wordt basisonderwijs aangeboden. – In de tweede vestigingsplaats wordt op dit ogenblik alleen kleuteronderwijs georganiseerd. Het schoolbestuur deed een aanvraag om vanaf het schooljaar 2007-2008 in de tweede vestigingsplaats eveneens lager onderwijs in te richten.
	<i>scholengemeenschap</i>	Scholengroep 5 van het Gemeenschapsonderwijs
Middelen	<i>lestijdenpakket</i>	144 lestijden kleuteronderwijs, 116 lestijden lager onderwijs, 12 aanvullende lestijden lichamelijke opvoeding kleuteronderwijs, 9 aanvullende GOK-lestijden
	<i>urenpakket</i>	11 uur kinderverzorger, 10 uur zorgcoördinator, 4 uur ICT-coördinator, 35 uur administratie
INPUTGEGEVENS		
Directeur (Coördinator)	<i>onderwijservaring</i>	15 jaar
	<i>directie-ervaring</i>	3 jaar waarvan bijna 2 jaar in deze school
	<i>kwalificaties</i>	Lager onderwijzer – licentiaat psychologie
Teamleden	<i>onderwijzend personeel</i>	<ul style="list-style-type: none"> – 8 kleuteronderwijzers (5 voltijdse banen – 2 halftijdse banen – 1 deeltijdse zomerklas) – 5 voltijdse lagere onderwijzers – 2 zorgcoördinatoren-GOK-leraren (beide met ongeveer een halftijdse opdracht)
	<i>(para)medisch personeel</i>	/
	<i>ondersteunend personeel</i>	/
	<i>anciënniteit</i>	Een overwegend jong team.
	<i>bijkomende kwalificaties</i>	Cursussen freinetwerkvormen – VOZO
Kinderen	<i>spreiding</i>	Het aantal kleuters in de eerste vestigingsplaats is het dubbele van het aantal in de tweede vestigingsplaats. Het aantal lagerschoolkinderen is ongeveer gelijk aan het aantal kleuters van de eerste vestigingsplaats. De school groeit.
	<i>groepen</i>	6 leefgroepen met kleuters (combinatieklassen) 5 groepen in de lagere afdeling: In de eerste graad zijn het groepen per leeftijd; de overige klassen zijn combinatiegroepen.
	<i>doelgroepleerlingen</i>	In totaal zijn er 34 leerlingen die aan de GOK-indicatoren voldoen: 21 kleuters en 13 lagerschoolkinderen. De meest voorkomende GOK-indicator is die van de lage opleiding van de moeder gevolgd door het vervangingsinkomen. Er zijn geen kinderen van thuisloze mensen of van de rondtrekkende bevolking. In de school zijn er 4 leerlingen die een GON-begeleiding krijgen (1 kleuter – 3 leerlingen in de lagere afdeling)

	<i>rekruteringsgebied</i>	De meeste leerlingen komen uit Mechelen. Er is in de 1 ^{ste} vestigingsplaats een bijkomende, maar beperkte instroom van leerlingen uit de regio. In de 2 ^{de} vestigingsplaats komt de schoolpopulatie overeen met die van de plaatselijke bevolking.
	<i>vervolgonderwijs</i>	De leerlingen stromen door naar verschillende Mechelse secundaire scholen

AANVULLENDE INFORMATIE

Vorige SDL	<i>schooljaar</i> 1999 – 2000	<i>referentienummer</i> 9900-1-13
Andere	<ul style="list-style-type: none"> • De school kreeg bij de GOK-controle van november 2004 een gunstig advies. • De school kende in haar korte bestaan vrij veel wijzigingen in het team. 	

AFKORTINGEN

CLB-----	centrum voor leerlingenbegeleiding
CITO-----	Centraal Instituut voor Toetsing van het Onderwijs (NL)
GOK-----	gelijke onderwijskansen
GON-----	geïntegreerd onderwijs
ICT-----	informatie- en communicatietechnologie
LVS-----	leerlingvolgsysteem
MDO-----	multidisciplinair overleg
VOZO-----	voortgezette lerarenopleiding voor zorgverbreding en remediërend leren

De onderwijsinspectie gaat tijdens de doorlichting na hoe het schoolteam erin slaagt op een eigentijdse manier een aantal “pedagogische constanten” (les invariants pédagogiques) van C. Freinet in de schoolwerking te integreren om de eindtermen en de leerplandoelen van het Gemeenschapsonderwijs te realiseren.

Aansluitend op de vorige doorlichting en daarop volgende opvolgingscontrole (afgesloten in maart 2001) gaat de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting in het bijzonder na of de school:

- in de lagere afdeling meer aandacht geeft aan de realisatie van de eindtermen (inspannings- en resultaatsverplichting) door middel van een evaluatiesysteem;
- de onderwijstijd gebruikt zoals is voorgeschreven;
- een degelijke huisvesting heeft gekregen;
- rekening houdt met de wettelijke voorschriften.

In dit schooldoorlichtingsrapport geeft de onderwijsinspectie verslag over de wijze waarop de school zich sedert haar oprichting - bijna tien jaar geleden - heeft ontwikkeld en in welke mate de school erin slaagt haar maatschappelijke opdracht tot een goed einde te brengen.

2 Onderwijskundig en organisatorisch functioneren

2.1 Onderwijskundig functioneren

2.1.1 Basisvorming als samenhangend geheel realiseren

In welke mate bewaakt de school dat de **basiscompetenties** door zoveel mogelijk kinderen worden gerealiseerd en biedt ze hiertoe onderwijs aan dat **continu** is opgebouwd, **werkelijkheidsgericht** is en het verwerven van **cognitieve leerstrategieën centraal stelt**?

Basiscompetenties

De ontwikkelingsdoelen en eindtermen, het pedagogisch project van het Gemeenschapsonderwijs en aan de huidige tijd aangepaste freinettechnieken zijn de referentiekaders waarop het schoolteam zich richt. De visie achter deze beleidsdocumenten is eveneens het uitgangspunt voor onderwijs en opvoeding. In vergelijking met de vorige doorlichting houdt het team nu op een meer dan degelijke manier rekening met de maatschappelijke verwachtingen en de referentiekaders.

In de kleuterafdeling zijn vooral de ontwikkelingsdoelen richtinggevend. De inhouden komen vanuit de leef- en belevingswereld van de kleuters. Om hun aanbod te bewaken, gebruiken alle begeleiders ongeacht de vestigingsplaats eenzelfde doelenlijst. Hierop noteren zij de doelstellingen waaraan ze tijdens een project hebben gewerkt. Doelstellingen van frequent terugkerende activiteiten zijn geordend volgens de activiteit waarin ze aan bod komen en worden nagestreefd. Onlangs is dit registratieformulier vereenvoudigd. Het inspectieteam vindt dit in deze school een goede ontwikkeling omdat een half-open curriculum tegelijkertijd richting geeft aan het werk en voldoende vrijheid garandeert voor de uitwerking van de projecten door de leerlingen en de begeleiders.

In de lagere afdeling zijn er onderwijsleerpakketten voor Nederlandse en Franse taal en wiskunde. De leerpakketten voor Nederlands worden in heel beperkte mate gevolgd. Ze geven enige ruggensteun en worden aangevuld met allerlei opdrachten uit andere methodes. Voor Nederlandse taal wordt er, volgens de principes van het freinetonderwijs, veel aandacht gegeven aan spreken, luisteren en creatief schrijven. De vrije tekst neemt een belangrijke plaats in en leidt tot geïntegreerd taalonderwijs. Spelling komt sedert een paar jaar in alle klassen op een systematische wijze aan bod. Onlangs heeft het team zich hiervoor een methode aangeschaft die doorheen de hele lagere afdeling loopt en kan toegepast worden met niveaudifferentiatie. Oorzaak van deze invoering waren volgens het team de lager dan verwachte resultaten op de toetsen van het LVS. Voor Frans wordt op een goede manier aandacht besteed aan het mondelinge taalgebruik. Net als voor Nederlandse taal kiest het team voor bijkomende doelstellingen taalbeschouwing (taalsystematiek). Voor wiskunde worden de onderwijsleerpakketten vrij strikt gevolgd in alle leefgroepen. Veel van de tijd gaat naar de technische aspecten van het rekenonderwijs. Strategieën, handig rekenen en rekengebruikssituaties of 'levend rekenen' zoals Freinet het destijds omschreef, krijgen minder aandacht, ook in de projecten. Wereldoriëntatie komt in ruime mate aan bod in de projecten. De inhouden voor dit leergebied worden gekozen door de leerlingen, maar de begeleider heeft inspraak waardoor eenzijdigheid wordt vermeden. De begeleider heeft de taak de onderwerpen te verruimen of ze in een breder kader te integreren. Bij de uitwerking van de projecten hebben de leraren een bijzondere aandacht voor de multiperspectiviteit en trachten ze op een vindingrijke manier een evenwicht te vinden tussen verschillende domeinen. In de projecten komen zowel de muzisch-creatieve doelen als de leergebiedoverschrijdende eindtermen (leren leren en sociale vaardigheden) op een geïntegreerde wijze aan bod. De open ateliers dragen daartoe eveneens bij. Lichamelijke opvoeding wordt in de kleuter- en de lagere afdeling door de leraren zelf gegeven. In de kleuterafdeling is dit leergebied op een planmatige wijze uitgewerkt en komen alle facetten aan bod. Het is pas sedert onlangs bij de oprichting van de zomerklas dat er geen leermeester lichamelijke opvoeding meer is in de kleuterafdeling. In de lagere afdeling is de lichamelijke opvoeding de voorbije jaren altijd gegeven door de groepsleraren. Niettegenstaande sommige begeleiders voor dit leergebied een degelijke plan hebben, is er op schoolniveau geen duidelijke lijn en komen niet alle facetten op een evenwichtige wijze aan bod.

Voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen heeft de school nog geen schoolspecifieke plannen opgesteld. Het lijkt erop dat het team hier volledig open leerplannen gebruikt. Uit de observaties, de analyse van het leerlingenwerk en de documenten van de begeleiders blijkt dat een plan voor leren leren de visie en inzichten van sommige leraren kan verruimen. Voor sommige begeleiders is leren leren nog te zeer leren studeren. Informatieverwerking met diverse hulpmiddelen, het schrijven van vrije teksten, het werken met individuele projecten, werkstukken of contracten zijn activiteiten die in deze school vrij frequent aan de orde zijn. Het zijn ook middelen om het zelfstandig leren te bevorderen. Sociale vaardigheden komen de hele dag voor omdat de school kiest voor zelfbeheer door de leerlingen onder begeleiding van de leraren. In elke leefgroep zijn er leerlingen van een verschillende leeftijd en sociaaleconomische achtergrond. De talloze sa-

menwerkingsverbanden tussen de leerlingen dragen bij tot de ontwikkeling van de sociale vaardigheden. Het ontbreken van een plan voor sociale vaardigheden betekent niet dat het aanbod hiervan ondermaats is. Integendeel, door het coöperatief beleid op school- en groepsniveau, de aandacht voor gespreksvaardigheden, de zorg voor de kritische ingesteldheid is de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van een hoog niveau.

In alle leefgroepen zijn er een aantal computers beschikbaar zodat ICT-vaardigheden geïntegreerd aan bod komen. Dat gebeurt ook niet altijd systematisch door een gebrek aan een plan. Het hangt eveneens af van het belang dat de begeleiders hechten aan de moderne media. De school beschikt over een ruim arsenaal van gepaste softwareprogramma's.

Sedert een drietal jaren hecht de school meer belang aan gegevens om de opbrengst van haar onderwijs aan te tonen. Dit was al merkbaar bij de GOK-controle in 2004. Om aan te tonen wat de **effecten van het onderwijs** zijn, heeft de directeur-coördinator een degelijk outputdossier samengesteld. In de inleiding wordt de schoolspecifieke visie op evalueren uiteengezet. Op school worden diverse evaluatiemiddelen toegepast waarvan de observatie en de klasscreenings de belangrijkste zijn. Deze middelen worden aangevuld door data van methodegebonden toetsen, van toetsen uit leerlingvolgsystemen en gegevens van externe onderzoeken (SiBO ¹). Daarnaast wordt verwezen naar tevredenheidsonderzoeken bij de leerlingen, de ouders en de leraren. Ook de loopbaangegevens van de leerlingen zijn recentelijk bijgehouden evenals de resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs. De outputgegevens zijn nog niet altijd op schoolniveau veralgemeend om er de algemene kwaliteit van het onderwijs mee aan te tonen. Data over de spellingvaardigheid zijn wel gebruikt om dit domein grondig aan te passen via de leergroepsoverstijgende niveauwerking.

De onderwijsinspectie analyseerde het leerlingenwerk met inbegrip van de realisaties muzische vorming, het tentoongestelde werk in de klassen en in de gangen, gegevens uit de BGS ², alle gepresenteerde outputgegevens en publicaties met fotomateriaal in schoolbrochures en op de website van de school. Het inspectieteam kan zich op basis daarvan een algemeen beeld vormen van de opbrengst van het onderwijs in deze school. Hierbij houdt de onderwijsinspectie rekening met de schoolontwikkeling, het nog jonge outputbeleid en de leerlingenkenmerken.

In de kleuterafdeling wordt de opbrengst van het onderwijs nagegaan met notities over gerichte observaties en met de Toeters ³. De gemiddelde resultaten op deze kleutertoets liggen in de eerste vestigingsplaats nagenoeg gelijk met het landelijke gemiddelde. Voor de wiskundedelen behaalt de school een hogere score dan verwacht. Het is nogal paradoxaal dat de taalresultaten dan niet hoger liggen gezien dat onderwijs in de kleuterafdeling net zo kwaliteitsvol is. In de tweede vestigingsplaats liggen de resultaten lager omwille van de instroomkenmerken van de leerlingen.

In de lagere afdeling gebruikt de school het AVI-volgsysteem ⁴ om de technische leesvaardigheid op te volgen. Deze resultaten lopen vanaf het begin van de lagere school gelijk aan het verwachte Vlaamse gemiddelde. De relatief grote spreiding is het gevolg van de leerlingenkenmerken. Uit de resultaten van het SiBO-onderzoek blijkt de vooruitgang niet zo hoog. Vermoedelijk kan een en ander op rekening geschreven worden van de aard van de gebruikte toets (DMT ⁵) waarmee alleen het snel en correct verklanken van gelezen woorden wordt onderzocht. Ook de kenmerken van de onderzochte leeftijdsgroep beïnvloedt het algemeen resultaat. Voor wiskunde zijn voor deze leerlingengroep de goede resultaten van de kleuterafdeling niet doorgetrokken naar de onderbouw van de lagere afdeling. Voor spelling is de leerwinst eveneens lager dan verwacht. Dit kwam ook tot uiting in de SVS-toets ⁶ (CITO). Hierbij dient vermeld dat de school het accent legt op het communicatief taalgebruik en in het verleden minder aandacht had voor de vormkenmerken. Door de invoering van de niveauspelling zijn er in de onderbouw nu duidelijk heel wat betere resultaten.

Voor de toetsing van wiskunde maakt de school gebruik van methodegebonden en zelf samengestelde toetsen. Bij de geobserveerde wiskundelessen, de analyse van het aanbod en het leerlingenwerk blijkt dat er veel aandacht wordt besteed aan rekenkundige kennis, instrumentele vaardigheden en rekentechnieken. C. Freinet paste hier destijds een mouw aan door het werk met rekenfiches met autocorrectie en met het 'levend

¹ SiBO: **S**choolloopbanen in het **b**asisonderwijs, een onderzoek gefinancierd door het departement Onderwijs

² BGS : **B**asisgegevens schooldoorlichting, het elektronisch document dat wordt gebruikt voor de schooldoorlichting

³ Toeters : **T**oets voor **T**aal- en **R**ekenvoorwaarden, **S**chrijfmotoriek en observatie van de werkhouding

⁴ AVI: **A**nalyse van **I**ndividualiseringsvormen, waarbij een systeem hoort om de leestechische vaardigheid op zins- en tekstniveau te bepalen

⁵ DMT: **D**rieminutentoets, een woordleestoets

⁶ SVS: **S**chaal **V**orderingen in **S**pellingvaardigheid

rekenen'. Hierbij leerden de leerlingen de technieken in een voortgangsbenedering in functie van het probleemoplossend denken.

Wereldoriëntatie wordt getoetst met de 'weetjes-toetsen' terwijl andere begeleiders een evaluatie inbouwen in de projectvoorstelling. De evaluatie is op schoolniveau echter niet van het niveau van het aanbod en van de verwerking.

De school gebruikt haar observatie- en outputgegevens op dit ogenblik vooral op leerlingenniveau bij de zorgverbreding. Ze zijn meestal niet overgebracht op leerlingengroeps- en schoolniveau. Slechts sporadisch worden resultaten gebruikt om de integrale kwaliteitszorg op te zetten zoals dat gebeurde voor spelling. De integrale kwaliteitszorg wordt vooral gestuurd op basis van het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen en gegevens van de procesevaluatie.

De school presenteerde resultaten van een ouderenquête. De meerderheid van de ouders is erg tevreden over wat de kinderen op school leren en over de aangepaste hoeveelheid huistaken.

Het aantal leerlingen met schoolse vertraging ligt hoger dan het landelijke gemiddelde. Hierbij moet in overweging worden genomen dat de school nog de naweeën ondervindt van jaren terug toen heel wat ouders deze school beschouwden als een laatste mogelijkheid om hun kinderen niet naar het buitengewoon onderwijs te sturen. Uit de recente gegevens blijkt echter dat de schoolse vertraging aan het teruglopen is.

Het beperkte overzicht van de uitkomsten in het eerste jaar van het secundair onderwijs geeft aan dat de meeste oud-leerlingen de verwachte resultaten halen in vergelijking met hun resultaten aan het eind van de basisschool: 92% haalt een A-attest en 8% een B-attest. Volgens de teamleden houden de ouders meestal voldoende rekening met het advies van de school en van het CLB bij de keuze van het vervolgonderwijs.

De gecombineerde interpretatie van al deze vaststellingen - en wat verder in dit rapport over output en de zorgbrede werking is vermeld - duidt erop dat de school haar maatschappelijke opdracht op een voldoende en aanvaardbare wijze realiseert. De school heeft op dit gebied en in vergelijking met haar beginjaren een bijzonder grote stap in de goede richting gezet.

Een continue opbouw

Dankzij de uitgebreide observatiegegevens hebben de begeleiders heel wat informatie over de leerlingen wanneer deze bij hen in de groep komen. Voor elke groep zijn er formele overgangsgesprekken aan de hand van de leerlingendossiers en de observaties.

Vanaf de kleuterafdeling wordt het werk met projecten en de praatronde heel geleidelijk opgebouwd. Op een uitgekende wijze wordt de continuïteit in het gebruik van kalenders, pictogrammen en symbolen gerealiseerd. De planningsborden worden in de kleuterklassen geïntroduceerd en verder doorheen de hele school gebruikt. De kleuterbegeleiders baseren zich op de groeilijnen uit de leerplannen. Vanaf de kleuterafdeling krijgen de kinderen contractwerk dat heel geleidelijk wordt opgebouwd en waarbij zelfs de kleuters hun werk leren plannen. De tekenronde is een voorbereiding op het werk met de vrije teksten.

De fysieke inrichting van de klassen vertoont een evenwichtig beeld met voldoende open ruimte en enkele bewegingstoestellen bij de jongste leeftijdsgroep. De hoeken zijn degelijk afgebakend en rijkelijk voorzien van materialen die passen bij het actuele project. Bij de oudste kleuters vormen cijfers en letters een vast onderdeel van de klasinrichting. In alle kleuterklassen wordt er veel aandacht besteed aan de onthaalhoek omdat hier de praatronde en daaruit volgend een belangrijk deel van de planning en verdere werking voortvloeien. Elke dag wisselen een viertal kleuters van klas tijdens de namiddagactiviteiten. Zo leren ze ook de andere klassen kennen en de begeleiders komen daardoor in contact met alle kleuters.

Om de overgang van de derde kleuterklas naar het eerste leerjaar drempelloos te laten verlopen, zijn er gezamenlijke activiteiten, de wekelijkse wisselactiviteiten en het bezoek in het eerste leerjaar. In het verleden kwamen de kleuterbegeleiders van de wijkafdeling éénmaal op bezoek in het eerste leerjaar van de administratieve vestigingsplaats. Met het vooruitzicht van een nieuwe lagere afdeling in de tweede vestigingsplaats wordt dit nu overbodig. Tijdens de open ateliers werken kleuters samen met lagereschoolkinderen en begeleiders van de lagere school. Aan het einde van het schooljaar zijn er overgangsbesprekingen, is de leraar van het eerste leerjaar aanwezig op het laatste MDO en geeft de leraar van het eerste leerjaar informatie voor de ouders van de oudste kleutergroep.

In de lagere afdeling is de continuïteit gebaseerd op de leerplannen, op de gebruikte onderwijsleerpakketten voor wiskunde en spelling en op goede afspraken. Typische freinettechnieken zoals de praatronde, de vrije tekst, het dagboek, het planningsbord, de uitwerking van de projecten,... komen op gelijke wijze of in gradatie van moeilijkheid aan bod in alle klassen. Er is een degelijke opbouw in verband met tijd en ruimte en deze referentiekaders zijn in groeiende lijn aanwezig in de klasbeelden. Het plaatselijk milieu wordt concentrisch uitgebouwd en geëxploreerd.

Voor de verschillende cognitieve leergebieden is er wel heel wat overleg nodig om de doorgaande lijn degelijk te verzorgen. Dit blijkt in deze school geen probleem meer te zijn.

Kortom, de continuïteit zit vooral in de opbouw van een aantal kernactiviteiten. De praatronde is het startpunt en leidt tot project- en contractwerk die ofwel persoonlijk ofwel in groep worden uitgevoerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van de leerlingen en houden de begeleiders op een goede manier in het oog of de opdrachten voldoende uitdagend zijn voor de verdere ontwikkeling van de kinderen.

Werkelijkheidsgericht onderwijs

Het onderwijs is in deze school sterk gericht op de werkelijkheid en de leefwereld van de kinderen. Zij brengen in grote mate de onderwerpen aan vanuit hun leefwereld en hun belangstelling. Hun ervaringen en behoeften om te leren zijn telkens weer het uitgangspunt voor het onderwijs. In alle klassen valt onmiddellijk op welk project aan de orde is. Het is ongetwijfeld een van de sterke punten van het onderwijs in deze school. De openluchtklassen die vanaf de kleuterafdeling worden georganiseerd, zijn aangepast aan de leeftijd van de deelnemers. De talrijke uitstappen en bezoeken in de nabije en verdere omgeving, het veelvuldig inschakelen van ouders als experts in de projecten en de ateliers, het gebruik van realia en moderne communicatiemiddelen verhogen de realiteitswaarde van het onderwijs.

Productieve cognitieve leerstrategieën

Vanuit de praatronde wordt er veel aandacht besteed aan het activeren van de voorkennis en de persoonlijke kennis van de kinderen.

Doorheen de hele school wordt er aan het einde van de voormiddag en namiddag teruggeblikt op datgene wat er gerealiseerd werd. Niet alleen het product maar ook het proces krijgt daarbij de volle aandacht. De leerlingen leren daardoor reflecteren op hun werk. Ook de bespreking in de hele groep levert heel wat kennis op in verband met gevolgde werkwijzen.

Door het veelvuldig toepassen van contractwerk leren de leerlingen hun werk plannen. De autocorrectie is een eerste stap naar zelfevaluatie. In alle klassen wordt er gewerkt met een weekplan dat dagelijks overlopen wordt. De kinderen weten daardoor wat er aan bod komt, wat van hen persoonlijk wordt verwacht en leren hun werk plannen. In de kleuterafdeling wordt veel gewerkt met gevisualiseerde stappenplannen of 'leerkaarten'.

De begeleiders nodigen de leerlingen uit tot vergelijkend waarnemen. Het verwoorden van deze waarnemingen verloopt opvallend vlot.

Tijdens de observaties blijkt ook dat sommige leerlingen algemene leerstrategieën toepassen. Die worden door de leraren weinig geëxpliciteerd en evenmin gevisualiseerd in de klassen. De leerlingen leren daarentegen op een systematische wijze onderzoeksvragen stellen en activiteiten zoeken om ze te beantwoorden. De kinderen worden er toe aangezet om informatie op verschillende manieren te leren verwerven en verwerken met een kritische ingesteldheid. Ze leren hun werk presenteren aan hun medeleerlingen.

Beoordeling

De school realiseert een basisvorming als samenhangend geheel. De school tracht de basiscompetenties bij zoveel mogelijk kinderen te realiseren en heeft hierbij een grote vooruitgang geboekt in vergelijking met haar beginjaren. De projecten worden ruim uitgewerkt en alle domeinen van wereldoriëntatie komen op een evenwichtige wijze aan bod. Het aanbod voor lichamelijke opvoeding is niet optimaal wat betreft de inhoud. Het onderwijs is in hoge mate werkelijkheidsgericht. Op schoolniveau krijgen de leerlingen veel kansen om strategische vaardigheden op te doen maar door een gebrek aan een overzicht van specifieke doelen en middelen voor leren leren komt dit niet ten volle tot zijn recht. In vergelijking met haar beginjaren heeft de school een grote vooruitgang gemaakt wat ook blijkt uit de onderwijseffecten.

2.1.2 Brede ontwikkeling realiseren

In welke mate zorgt de school dat haar onderwijs gericht is op een brede ontwikkeling, gekenmerkt door een **harmonisch evenwicht** in het onderwijsleeraanbod binnen een **stimulerend pedagogisch klimaat**?

Een harmonische ontwikkeling

De school besteedt veel aandacht aan de kern van de ontwikkeling. Door te vertrekken van het initiatief van de leerlingen zijn ze gemotiveerd en krijgen ze de kans om een positief zelfbeeld te ontwikkelen. In het aanbod zijn kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes permanent met elkaar verweven. Het team kiest daarom niet voor een uitgebreide en gedetailleerde planning met een heel arsenaal aan concreet-operationele doelstellingen voor alle leergebieden. De schoolwerking is vooral gebaseerd op meer algemene doelstellingen die betrekking hebben op de algemene ontwikkeling: communicatie, zelfstandigheid, exploratie, zelfsturing, samenwerking en creativiteit. De kinderen krijgen in deze school de kans om hun competenties te ontwikkelen in voor hen betekenisvolle en realistische situaties.

Het team koos een aantal belangrijke werkvormen die in alle leefgroepen aan de orde komen. Naarmate de leerlingen in een hogere groep terechtkomen of afhankelijk van de nagestreefde doelen worden die werkvormen verfijnd of aangepast. In alle groepen wordt vertrokken van de praatronde. Hier worden de inhouds geselecteerd voor de projecten, worden afspraken gemaakt om het groepsleven ordelijk te laten verlopen of kunnen de leerlingen en de begeleiders hun gevoelens kwijt. Projectwerk bestaat in deze school uit persoonlijke werkstukken, zelfgekozen opdrachten en klasprojecten. De eerste twee worden afgesloten met een presentatie in de leefgroep; de klasprojecten eindigen in een voorstelling voor de ouders. Bepaalde projecten of delen ervan kunnen uitgewerkt worden door leerlingen van verschillende leefgroepen indien ze aan eenzelfde of een gelijklopend project werken. In alle leefgroepen staat hoeken- en contractwerk op het programma: in de kleuterafdeling komen de twee naast elkaar voor, in de lagere afdeling is het doorgaans contractwerk. Ten slotte zijn er leergroepsoverstijgende activiteiten als het niveauleren (lezen, spelling) en de open ateliers. Het werk met de vrije tekst wordt aan de begeleider overgelaten. In de leefgroepen waar dat gebeurt, zijn de teksten van een degelijke kwaliteit.

Op het niveau van de school is de werking goed onderbouwd en georganiseerd. Alle leefgroepen beschikken over ruime lokalen met voldoende bergruimte en materialen. In de kleuterafdeling zijn er open rekken en worden de opdrachten aangegeven door middel van pictogrammen en symbolen. In de hele school zijn er takenborden die de verantwoordelijkheidszin van de leerlingen stimuleren.

Er is bijzonder veel aandacht voor de sociale vorming. De dagelijkse wisselmomenten in de verschillende klassen van de kleuterafdeling geven kleuters de kans om contacten te leggen met kinderen van verschillende leeftijden. Het bereidt in zekere zin en op een natuurlijke manier het niveauleren voor. De kinderen leren zich aanpassen aan een andere omgeving en een andere begeleider. Vanaf de kleuterafdeling leren de kinderen zelfstandig conflicten oplossen voor ze de hulp van de begeleider inroepen. De democratische onderwijsstijl van de leraren bevordert de participatie van de leerlingen. Het wekelijks forum stelt de kleuters in staat hun werk te presenteren aan de andere kleutergroepen. In de lagere afdeling gebeurt dit occasioneel of nadat een project is afgewerkt. De leerlingen krijgen de kans om hun ontwikkeling op een verantwoordelijke wijze in de hand te nemen. Voorbeelden hiervan zijn de praatrondeleider en de verantwoordelijken voor de speel-leerhoeken in de kleuterafdeling.

De school is in wezen een coöperatie, een netwerk van lerenden. Veel projectwerk wordt in complementaire groepen uitgewerkt. De leerlingen zijn het gewoon om samen te werken en elkaar te helpen. In de meeste klassen is de opstelling van de lessenaars zodanig dat er gemakkelijk aan groepswork kan gedaan worden. Bij het individuele werk kunnen kinderen die daaraan nood hebben zich terugtrekken in een stille hoek. Vanaf de kleuterklassen worden de leerlingen gestimuleerd om elkaar te helpen en samen te werken. Sociale vaardigheden worden op een natuurlijke wijze geoefend. De klassenraad bespreekt de problemen per klas en de klasafspraken gelden als algemene richtlijn. In de Villaraad hebben alle klassen een vertegenwoordiging en zij behandelen de problemen en voorstellen op schoolniveau. Op verschillende niveaus zoeken de leerlingen samen naar oplossingen. Participatie en opvoeding tot democratisch burgerschap zijn de uitgangspunten voor deze werking.

Leren leren komt in alle leefgroepen aan bod. Wanneer leerlingen een opdracht uitvoeren, wordt er gewezen op de hoeveelheid tijd die ze hiervoor krijgen. Ze leren bij de aanvang van een project schema's maken en onderzoeksvragen stellen. Opzoeken en verwerken van informatie gebeurt op velerlei wijzen en nagenoeg permanent. De school neemt heel wat initiatieven om de leesbeleving en het leesplezier te stimuleren. Elke klas beschikt over een vrij uitgebreide klasbibliotheek. In de kleuterafdeling wordt er veel gewerkt met verhalen en prentenboeken. Tijdens de tekenronde schrijft de begeleider op wat de kleuter vertelt bij zijn tekening. Het verhaal kan achteraf terug gelezen worden en kleuters ervaren zo het nut van schrijven en het ple-

zier van lezen. Leesbeleving komt in de lagere afdeling ook aan de orde bij het niveaulezen waaraan heel wat ouders meewerken. De leesouders worden daarbij ondersteund door de zorgcoördinator.

Er is aandacht voor milieu- en natuuropvoeding. Dit komt geregeld voor in de projecten of er worden specifieke projecten over uitgewerkt. Alle leefgroepen, ook de oudste kleuters, gaan op openluchtklassen. Die worden op een erg uitgebreide manier voorbereid en degelijk verwerkt. De school doet aan afvalpreventie en neemt hiervoor, in samenwerking met de ouders, de nodige maatregelen.

De muzische vorming wordt geïntegreerd in de projectwerking. De ontwikkeling van de creatieve component en de kustzinnige opvoeding krijgen de nodige aandacht. Vorig schooljaar stonden de open ateliers in het teken van 'Kunst'. Dit schooljaar waren dat 'water, vuur, aarde, lucht en mens'. Hiervoor kon de school eveneens een beroep doen op ouders. Alle plaatsen in de school getuigen van een smaakvolle inrichting met creatieve werkjes van de leerlingen. Er is een grote variatie aan technieken bij het beeldend werk. In de kleuterafdeling is er een techniek van de week en alle kleuters moeten er kennis mee maken. Drama komt vooral aan bod tijdens de taallessen. Alle klassen gaan geregeld naar theatervoorstellingen en bezoeken musea en tentoonstellingen. De muzikale vorming beperkt zich niet enkel tot het zingen van liedjes maar muziek beluisteren en zelf musiceren komen eveneens aan bod. Creativiteit komt niet enkel voor bij de muzische vorming, ook in de lessen taal of bij het vrije werk.

De motorische ontwikkeling wordt verzorgd door de begeleiders. In de kleuterafdeling baseren de leraren zich op een programma waarin alle domeinen en ontwikkelingsdoelen aan bod komen. In sommige klassen van de lagere afdeling is het aanbod vrij beperkt. De lestijd voor lichamelijke opvoeding wordt soms vervangen door andere activiteiten. Ook omdat het zwembad gesloten is, wordt er sporadisch aan zwemmen gedaan. De school neemt niet deel aan buitenschoolse sportinitiatieven zoals van SVS.

De leerlingen krijgen haast permanent feedback over hun werk tijdens de lessen. In de alle leefgroepen worden de werken geregeld verbeterd. Schriftelijke aanmoedigende woorden komen maar met mondjesmaat voor. Tijdens de observaties werd opgemerkt dat de leerlingen wel een positieve ondersteuning en aanmoedigingen krijgen. Tweemaal per jaar krijgen de ouders een uitgebreid evaluatiebundel. Alle leergebieden en domeinen worden beoordeeld met een waardering in een beheersingsniveau. Daarna wordt heel gedetailleerd aangegeven welke doestellingen nog problemen opleveren. De sociaal-emotionele ontwikkeling krijgt eveneens haar plaats in de feedback. Bij elk domein schrijven de begeleiders nog een persoonlijke commentaar. Deze schriftelijke leerlingenevaluatie wordt ook met de ouders besproken.

Een stimulerend pedagogisch klimaat

Bij de observaties viel in alle leefgroepen de taakgerichtheid van de leerlingen op. Dit was eveneens het geval bij de doorloopbezoeken en bij de observaties naar aanleiding van de 'school in werking'. In nagenoeg alle leefgroepen was de betrokkenheid van de leerlingen opvallend groot. Het pedagogisch klimaat is in deze school een van de opvallend sterke punten.

In alle klassen heerst een rustige en intieme sfeer wanneer de leerlingen individueel of in kleine groepjes aan het werk zijn. In de werkateliers is er meer drukte maar die is helemaal niet hinderlijk. Dat animo heeft veeleer te maken met de ontdekkingsdrang, verwondering en ontdekkingen.

De begeleiders getuigen van een groot enthousiasme dat ze weten over te brengen op de leerlingen. Ze zetten de kinderen aan tot zelfgestuurd leren en stimuleren hen ongedwongen tot participatie. Er worden opvallend veel open vragen gesteld die de kinderen aanzetten tot kritisch denken en bijdragen tot een persoonlijke meningsvorming.

De groepssfeer berust op goede afspraken, opgesteld in samenspraak met de leerlingen. De leefgroepen hebben een meer dan gewoon wij-gevoelen. In de leefgroepen is geen ijzeren discipline nodig. Het gaat er overal gemoedelijk aan toe. De begeleiders hebben een natuurlijk gezag dat berust op wederzijds respect en op een kindvriendelijke omgang. Ze houden op een fijne manier rekening met de culturele verschillen tussen de leerlingen, geven verbale en non-verbale feedback en spreken positieve verwachtingen uit. Fouten mogen gemaakt worden om eruit te leren.

De activiteiten en lessen zijn in het algemeen voldoende afwisselend opgebouwd. De beschikbare onderwijstijd wordt degelijk benut door de goede planning en voorbereiding van de activiteiten. In alle leefgroepen is de instructie kort en duidelijk zodat de leerlingen vlug aan 't werk kunnen. Tijdens het werk geven de begeleiders vraaggestuurd bijkomende uitleg. Hiervoor is in de meeste leefgroepen een goed werkend signaleringssysteem ingevoerd. Bij het nazicht van het werk wordt die evenwel niet in alle leefgroepen gebruikt wat blijkt uit de rij wachtende leerlingen aan de lessenaar van de begeleider.

De kinderen kunnen in hoge mate wat ze leren inhoudelijk mee vorm geven. Niet alles wat de leerlingen aanbrengen, kan aan bod komen. Wat niet kan en toch de moeite waard is, gaat in de 'koelkast'. Ook over de manier van uitwerken hebben de leerlingen hun inbreng.

Beoordeling

De school realiseert een brede ontwikkeling. Alle aspecten van de totale persoonlijkheidsontwikkeling komen geïntegreerd aan bod. De school heeft bijzondere aandacht voor zelfstandigheid en doet inspanningen om het zelfgestuurd leren alle kansen te geven. Het pedagogisch klimaat berust op goede afspraken en op de begeleider als voorbeeld.

2.1.3 Zorgbreedte realiseren

In welke mate stemt de school, op een **deskundige, doordachte, systematische** en **geïntegreerde** wijze, haar werking af op de mogelijkheden en de specifieke noden van de kinderen?

Zorgbeleid

De school kent al van bij haar ontstaan een in- en neveninstroom van kinderen met leer- en gedragsmoeilijkheden. Het team expliciteert een duidelijk engagement inzake zorgbreedte vanuit twee oogmerken. Enerzijds wil de school inspelen op de zorg voor alle kinderen via een gedifferentieerde aanpak. Anderzijds wil de school de zorg verbreden om kinderen met specifieke noden vooruit te helpen.

De school concretiseerde deze visie in een zorgbeleid. De zorgbrede werking is de voorbije jaren bijgesteld na een evaluatie. De eerstelijnszorg door de groepsbegeleider komt nu op de eerste plaats. De school heeft met zorguren en GOK-lestijden twee zorgbegeleiders aangesteld die halftijds werken: een voor de kleuterafdeling en een voor de lagere afdeling. Naast hun coördinerende taak werken de zorgbegeleiders in de leefgroepen samen met de groepsleraren. In het zorgplan zijn doelen op school-, leraren- en leerlingenniveau geformuleerd. Het onderscheid tussen doelstellingen op school- en lerarenniveau is niet zo duidelijk.

De begeleiders hebben een goed zicht op de specifieke beginsituatie van elk kind via formeel georganiseerde overgangsgesprekken op basis van de individuele leerlingendossiers, de communicatie met de ouders en dikwijls uit hun ervaring met de kinderen tijdens de voorgaande schooljaren. Het hele schooljaar door blijven de begeleiders de evolutie van de leerlingen opvolgen. In de kleuterafdeling gebeurt dit vooral via permanente, gerichte en ook occasionele observatie. Bij de vijfjarige kleuters wordt de observatie aangevuld met een genormeerde toets. In de lagere afdeling worden de vorderingen van de kinderen geëvalueerd via observaties en screenings, methodegebonden of zelf ontworpen toetsen en LVS-toetsen. Van de toetsen wordt doorgaans een foutenanalyse gemaakt die op haar beurt wordt gebruikt bij de remediëring. Voor haar GOK-werking koos de school als prioritaire werkpunten: taalvaardigheid en preventie en remediëring. Ook de andere GOK-thema's komen zijdelings aan de orde in deze school omwille van haar brede werking en de freinetprincipes: sociaal-emotionele ontwikkeling, participatie, intercultureel onderwijs en doorstroming en oriëntering.

Het zorgbeleid is in deze school moeilijk los te koppelen van de basisvorming en de brede vorming omdat het er één geheel mee vormt. Uiteraard is dat een pluspunt.

Optimale afstemming op elk kind

In de school zijn heel wat verschillen tussen de leerlingen. Meer en meer ouders kiezen nu heel bewust voor het freinetonderwijs omdat dit overeenstemt met hun eigen visie op onderwijs en opvoeding. Anderzijds zijn er nog altijd ouders waarvan de kinderen het in het gewone onderwijs niet meer zien zitten. Dit zorgt voor een vrij grote variatie in de leerlingenpopulatie.

Om in de kleuterafdeling zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de eigenheid van ieder kind wordt er gewerkt met veel keuzeactiviteiten en een gedifferentieerd aanbod. Bij ieder project worden de hoeken met zoveel materialen verrijkt dat er steeds een uitdaging is voor ieder kind. De kleuters krijgen een contractje waarin vaak alleen voor hen specifieke oefeningen zitten.

De zorgbegeleider van de kleuterafdeling werkt meestal met een kleine groep. Afhankelijk van het soort oefeningen gebeurt dit zowel klasintern als klasextern. Zij beschikt over heel wat materialen zodat ze op ieder niveau kan aansluiten. In het team is een mobiele spelkoffer ontwikkeld die door iedere klas volgens eigen noden kan gebruikt worden. De zorgbegeleider werkt ook op het niveau van de leraren. Zij zorgt voor aangepaste materialen of theoretische ondersteuning met teksten en zoekt samen met hen naar oplossingen. Ze is vaak de tweede observator en vergelijkt haar bevindingen met die van de groepsbegeleider. Ze houdt ook de kleuterdossiers bij en neemt mee de genormeerde toetsen af. In enkele gevallen neemt ze de klasgroep over en kan de leraar zich met een specifiek kind of een groepje bezig houden. Het overleg tussen de zorgleraar en de titularis verloopt permanent en informeel. Ervaringen worden onmiddellijk met elkaar uitgewisseld, zeker bij een klasinterne werking.

In de lagere afdeling worden de leerlingen even nauwkeurig gevolgd als in de kleuterafdeling. De zorgbegeleider van de lagere afdeling heeft ongeveer dezelfde taken als haar collega van de kleuterafdeling. In

sommige leefgroepen zijn er begintoetsen voor wiskunde, spelling en lezen. Leerlingen die op basis van al deze gegevens wat uitvallen, worden individueel geholpen. Omdat de meeste opdrachten onder de vorm van ²contractwerk worden gegeven, hebben de leraren voldoende mogelijkheden om te differentiëren. De leerlingen die het nodig hebben, krijgen aangepaste opdrachten volgens moeilijkheidsgraad. In de meeste klassen worden er uitbreidings- en verdiepingsinhouden gegeven voor leerlingen die een hoger tempo hebben of die een bijkomende uitdaging aankunnen. Door de persoonlijke werkstukken kunnen de leerlingen hun specifieke talenten ontwikkelen en krijgen de begeleiders de kans de kinderen meer persoonsgericht in hun ontwikkeling te waarderen.

De leerlingen zijn het gewoon om hulp te vragen wanneer zij dit nodig achten. Hiervoor zijn procedures afgesproken. De leerlingen mogen ondersteunende materialen gebruiken zolang zij die nodig hebben. In heel wat contracten wordt er gewerkt met de zogenaamde drie snelheden.

Er is niveaulezen en creatief lezen met de hulp van verschillende begeleiders: leraren en ouders. De school beschikt over heel wat uitstekende boekjes vergezeld van passende opdrachten om het lezen op eigen niveau te organiseren. Bijzondere aandacht wordt hierbij gegeven aan het begrijpend lezen en het bevorderen van het leesplezier.

Zorgverbredend werken voor kinderen met specifieke noden

Kinderen met speciale noden krijgen extra begeleiding door de GOK-leerkracht of door externe hulpverleners. Als uit toetsen en/of observaties blijkt dat een kind voor een bepaald onderdeel uitvalt, wordt er verder gezocht naar de mogelijke oorzaken. Dit is een taak voor de zorgbegeleiders. Doorgaans wordt het CLB ingeschakeld voor verder onderzoek. Op het MDO wordt dan een handelingsplan opgesteld. In samenspraak met alle participanten, waaronder ook de ouders, wordt voor enkele kinderen een individueel leertraject opgesteld. Er is onder andere een aparte leerlijn taal voor een jongen met zware dyslexie.

Enkele leerlingen krijgen ondersteuning via de GON-begeleiding. De samenwerking met de GON-begeleiders verloopt niet in alle gevallen rimpelloos. Bij één kleuter klikt het niet tussen de begeleider en het kind en draagt de ondersteuning niet bij tot enige hulp. Verder overleg met de groepsbegeleider, de additionele hulpverleners en de ouders is gepland. Naast de veelvuldige informele contacten is er geregeld een GON-overleg met alle participanten. Kiné als ondersteuning voor een leerling wordt gegeven tijdens de lessen lichamelijke opvoeding. Logopedie wordt als externe hulpverlening gegeven buiten de lessen. De communicatie met diverse logopedisten gebeurt via een heen-en-weerschrift.

Beoordeling

De school realiseert een zorgbrede werking. Het welbevinden van de leerlingen staat daarbij centraal. De leerlingen worden degelijk opgevolgd en zo adequaat mogelijk begeleid. Alle begeleiders hebben de houding om de kinderen op een gedifferentieerde manier te benaderen.

2.2 Organisatorisch functioneren

2.2.1 Beschikken over een gezamenlijke doelgerichtheid

In welke mate is de school in staat om via een **gelijkgerichte visie** op doelen en middelen, via **zelfevaluatie** en **positionering**, de onderwijskundige doelen te realiseren?

Gelijkgerichte visie

Het team heeft een schoolspecifiek pedagogisch project ontwikkeld. Het is een dynamisch ontwerp dat in de eerste plaats is gebaseerd op een eigentijdse en pragmatische invulling van de opvattingen van C. Freinet, de institutionele pedagogiek en de onderwijsvisie van het schoolbestuur. Het schooleigen opvoedingsproject is eveneens het referentiekader voor schoolontwikkeling. Onlangs kreeg het de veelzeggende titel 'Op weg naar meer' en wordt de relatie tussen de referentiekaders er duidelijk uiteengezet. Het is daardoor eveneens een beleids- en groeiplan waarin het denken en handelen over opvoeding en onderwijs hand in hand gaan. Uit de gesprekken en observaties blijkt dat er in deze school eenheid is in de visie en de manier waarop de opvoeding en het onderwijs worden gegeven. Het team stelt de ervaringsgerichte onderwijsopvatting centraal en dit zowel voor de leerlingen als de teamleden. De begeleiders hechten een primair belang aan de leef- en belevingswereld van de kinderen. Vanuit de praatronde worden verscheidene projecten uitgewerkt, zowel door individuele leerlingen als groepjes leerlingen van dezelfde leefgroep of groepsoverschrijdend. Ateliers en contractwerk vullen dit aan. Alle leergebieden komen hierbij aan de orde. In de voorbije jaren wordt er meer en meer nadruk gelegd op het proces van interne kwaliteitszorg.

De school expliciteert via jaaractieplannen haar prioriteiten en 'leerplannen'. Die zijn voor de beide vestigingsplaatsen gelijklopend. Een voorbeeld hiervan is het ontwikkelde leerplan 'taal'. Daarin zijn leerlijnen en vrij concrete doelstellingen opgenomen. Het is – samen met het schoolwerkplan - een taalbeleidsplan waarin is vermeld hoe de school omgaat met taal en taaldiversiteit. In het leerplan staan vooral inhouden en doelen terwijl in het schoolwerkplan is uiteengezet hoe die doelen worden nagestreefd en gerealiseerd volgens de schoolspecifieke werking. Taal en taalontwikkeling zijn in deze school de motor van de opvoeding en het onderwijs. Taal is hier een communicatiemiddel met aandacht voor de gesproken en geschreven taal, taalbeschouwing en non-verbale elementen. De school koos voor een halfopen taalbeleidsplan zodat de inbreng van de leerlingen en de begeleiders gegarandeerd zijn.

Uit de gesprekken en de observaties blijkt dat de teamleden een groot verantwoordelijkheidsgevoelen hebben. Dit komt niet alleen tot uiting in hun inzet en zorg voor de leerlingen. Ook blijken ze de voorbije jaren meer en meer 'samen school te maken' om de onderwijskwaliteit te verhogen. In vergelijking met de vorige doorlichting is er in deze school een hele weg afgelegd waardoor de eenheid tussen visie en handelen op een sterke wijze is gegroeid.

Zelfevaluatie

De school heeft de voorbije jaren ervaring opgedaan met initiatieven die de schoolontwikkeling in een proces van integrale kwaliteitszorg opvolgen. Vernieuwingsprioriteiten, zoals de GOK-actiepunten (taalvaardigheidsonderwijs - preventie en remediëring) werden in overleg gekozen, gepland, uitgevoerd, geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd. Ook volgens het inspectieteam zijn het op basis van de schoolvisie en de leerlingenkenmerken prioriteiten.

Het team heeft daarnaast een duidelijke visie op leerlingenevaluatie met veel aandacht voor de permanente observatie. Tijdens de schoolraden en de personeelsvergaderingen besteedt het team aandacht aan de globale evaluatie van genomen initiatieven en van aangevatte prioriteiten.

Als sterkste punten vermelden leraren de collegiale en ontspannen schoolsfeer, het stimulerende leiderschap en de gelijkgerichtheid in de realisatie van de visie, waarden en normen. De participatieve reflectie en permanente evaluatie van het eigen project versterken de samenhang.

De verkeersveiligheid in de schoolomgeving van de eerste vestigingsplaats wordt als het voornaamste knelpunt gezien. Om hieraan te verhelpen zijn er contacten gelegd met het stadsbestuur. De teamleden zijn eveneens van mening dat de school relatief weinig GOK-lestijden krijgt toebedeeld op basis van de specifieke leerproblemen bij heel wat kinderen.

Gegevens over de onderwijsopbrengsten worden meer en meer geïnventariseerd. Zo beschikt de school over vrij uitgebreide observatiegegevens. De directeur maakte hiervan een synthese. De directe gegevens over de effecten van het onderwijs worden op schoolniveau meer en meer systematisch aangewend om er de onderwijskwaliteit mee te beoordelen en bij te sturen.

De open communicatie met de ouders wordt aangegrepen om de schoolwerking te optimaliseren. Uit de bevraging bij de ouders blijkt dat die over het algemeen erg tevreden zijn, zowel over het aanbod, het pedagogisch klimaat als de ouderbetrokkenheid en –participatie.

Positionering

De school beoordeelt de vragen en de invloeden van buiten uit op een consequente manier op grond van het eigen project. Ze communiceert het profiel op een duidelijke wijze naar buiten. Zowel tekstuele informatie (schoolbrochures, de schoolkrant 'Het Zonneblad', de nieuwsbrieven, de website,...) als activiteiten om leerlingen te werven, staan in het teken van de schoolspecifieke werking en de realisatie van de eigen accenten. De teamleden geven aan dat de vele directe contacten met ouders de openheid positief beïnvloeden. De school stelt zich op als een 'brede school'.

In het schoolwerkplan is een hoofdstuk opgenomen om de vooroordelen tegen het freinetonderwijs te ontcrachten. Op een degelijk gefundeerde manier is uitgelegd wat de school niet is: het is geen antiautoritaire school, noch een school voor buitengewoon onderwijs of een school die geen rekening houdt met de maatschappelijke opdracht (ontwikkelingsdoelen, eindtermen, leerplannen). Op een gedetailleerde, duidelijke en overzichtelijke manier wordt daarna uiteengezet hoe de school werkt om haar opvoedingsproject te realiseren. Ze doet dat op basis van zinvolle en functionele afspraken waarin de verantwoordelijkheden van zowel de teamleden als de leerlingen zijn opgesomd zodat de opvoeding en het onderwijs doelgericht kunnen worden gerealiseerd. Bij haar zorgbreed beleid houdt ze rekening met de draagkracht van het team. Ze vindt ook leren belangrijk en realiseert dit op een creatieve wijze met inbreng van de leerlingen en van de begeleiders. Ouders hebben relatief veel inspraak maar de kerntaak van de school en de schoolvisie bepalen tot hoe ver de medezeggenschap gaat. In vergelijking met de beginperiode van de school is dit een hele vooruitgang.

Beoordeling

De school beschikt over een gezamenlijke doelgerichtheid. De openheid, het wederzijdse respect en het grote verantwoordelijkheidsgevoel zijn sterke pijlers die bijdragen tot een coherent en gelijkgericht onderwijsbeleid. De uitgangspunten en kerngedachten in het opvoedingsproject zijn functionele instrumenten die als toetsstenen dienen voor de schoolwerking en het individueel pedagogisch-didactisch handelen van de teamleden.

2.2.2 Beschikken over een intern leiderschap om een eigen beleid te voeren

In welke mate is de school in staat om **richting** te geven, de gevaren koers te bewaken, **gerichte druk** uit te oefenen en een **ondersteunend netwerk** te creëren met het oog op de realisatie van de onderwijskundige doelen?

Richting geven en koers bewaken

Het intern leiderschap voert een schooleigen beleid dat rekening houdt met het beleid van het schoolbestuur en met de verwachtingen van de ouders.

Het formele leiderschap ligt in handen van de directeur-coördinator. Hij werkt het tweede jaar in deze school en slaagt er in gunstige voorwaarden tot schoolontwikkeling te creëren. Hij vindt dat hij vooral een onderwijsvernieuwer, coördinator en een teambegeleider is. Dit wordt door de leraren volmondig beaamd en allen zijn ze tevreden over de manier waarop hij dat realiseert. Ze vinden dat hij een ideale school nastreeft en toch rekening houdt met situationele gegevens. Hij straalt daarbij een pedagogisch optimisme uit. Hij is bereikbaar, heeft een luisterend oor en is behulpzaam op allerlei gebied. Ondanks de twee vestigingsplaatsen zijn de meeste ouders dezelfde mening toegedaan.

De schoolvisie is in gezamenlijk overleg met het team is ontwikkeld. Bij zijn aantreden heeft de directeur-coördinator op een respectvolle manier rekening gehouden met de verworvenheden uit het verleden en met realisaties van zijn voorganger.

Het leiderschap is in wezen gedeeld, participatief en democratisch. De coördinator staat tussen de teamleden. Hij maakt op een positief stimulerende wijze de leraren duidelijk welke resultaten de school wil bereiken. Alle begeleiders verklaren dat ze samen de koers bepalen en dat ze ook daartoe werkelijk bijdragen. Voorstellen tot verandering kunnen door iedereen ingediend worden op voorwaarde dat ze zijn onderbouwd met argumenten. Het team gaat na of de voorgestelde innovaties passen binnen de schooldoelen.

De directeur-coördinator slaagt er eveneens in gunstige voorwaarden tot schoolontwikkeling te creëren door zijn aandacht voor een open schoolcultuur en de teambuilding. Hij maakt op een positief stimulerende wijze de begeleiders en de ouders duidelijk dat leerlingresultaten ook belangrijk zijn.

Gerichte druk

Innovaties en prioritaire werkwormen worden door het intern leiderschap enerzijds via frequente doorloopbezoeken en anderzijds door functionerings- en evaluatiegesprekken opgevolgd. Op basis hiervan wordt een ‘taakomschrijving’ met de begeleiders onderhandeld en worden individuele werkpunten afgesproken. De individuele terugkoppeling getuigt van onderwijskundige relevantie.

Nieuwe leraren worden deskundig en warm onthaald en zijn vlug geïntegreerd. Ze genieten mee van de collegiale sfeer die voor hen een aangename ervaring inhoudt.

Over het algemeen is er weinig of geen gerichte druk nodig. Een aantal nieuwe leraren is geselecteerd door de directeur in samenspraak met de schoolraad op basis van schoolspecifieke agogische en onderwijskundige criteria. De begeleiders werken op een verantwoordelijke manier volgens de algemene principes die op school gelden.

Ondersteunend netwerk

De manier waarop de verantwoordelijkheden door iedereen worden gedragen is opmerkelijk. Met de diverse onderlinge samenwerkingsverbanden tussen de begeleiders en met de ouders creëert de school een intern ondersteunend netwerk. Het intern leiderschap geeft hieraan het volle vertrouwen en volgt mee op. De zorgcoördinatoren nemen samen met de directeur-coördinator het ‘zorgbeleid’ van de school voor hun rekening.

De deelteams in de beide vestigingsplaatsen nemen hun verantwoordelijkheid voor het geheel van de plaatselijke, specifieke werking. Die verloopt gestroomlijnd op basis van het opvoedingsproject en van andere beleidsdocumenten, zoals het zorgplan. De taakverdeling, het engagement en de actieve medewerking van iedereen, ook van de ouders, maakt in deze school heel wat mogelijk.

Extern doet de school een beroep op de onderwijsbegeleidingsdienst. Dit contact wordt als ondersteunend ervaren. De school maakt jaarlijks een beleidsplan op basis van vastgestelde schoolspecifieke prioriteiten.

Zowel de directeur, de zorgbegeleiders als de overige teamleden werken het planmatig uit. Het hele schoolleven en alle realisaties worden permanent gebruikt om de schoolontwikkeling te stimuleren. De teamleden zijn het gewoon om suggesties, ervaringen en informatie uit te wisselen. Het maakt deel uit van het dagdagelijkse schoolleven waarbij ze op een positieve manier elkaars werk waarderen. Voor bepaalde activiteiten die een specifieke deskundigheid vragen, bv. zang, wisselen sommige collega's van leefgroep.

Wanneer er toch twijfels of vragen rijzen, worden die op een collegiale manier besproken. Het is in deze school helemaal geen probleem om hulp te vragen en te krijgen. Alle teamleden weten dat ze zich blijvend kunnen ontwikkelen als leraar en opvoeder. De ouders zijn sterk en frequent betrokken bij de schoolwerking en ook dat wordt door de teamleden als een steun ervaren.

Beoordeling

De school beschikt over een sterk intern leiderschap dat steunt op democratie, participatie en optimisme. De directeur krijgt door zijn motiverende aanpak veel vertrouwen van het team. Hij heeft een glasheldere visie die op een gelijkgerichte manier wordt gerealiseerd op basis van duidelijke afspraken. Alle teamleden voelen zich betrokken bij het beleid van de school en bouwen op een collegiale manier mee aan de schoolontwikkeling.

2.2.3 Beschikken over het vermogen tot communicatie en overleg

In welke mate benut de school de **communicatie- en overlegmogelijkheden** om de onderwijskundige doelen te realiseren?

Interne communicatie, overleg en samenwerking

De informatiedoorstroming in deze school verloopt doelmatig waardoor alle teamleden op een degelijke manier op de hoogte worden gesteld van de voor hen nodige informatie. Wekelijks is er een 'briefing' voor de teamleden. Hierop wordt informatie uitgewisseld die nodig is voor de organisatie op korte termijn of voor het goede verloop van het werk. Problemen die een dringende oplossing vragen worden er eveneens besproken.

Maandelijks zijn er personeelsvergaderingen. De inhoud hiervan is vooral pedagogisch-didactisch. Deze vergaderingen zijn volgens de teamleden echte werk- en leermomenten en ze worden als ondersteunend ervaren. De teamleden geven aan dat er voldoende overleg is en dat zij mee richting kunnen geven aan het werken met de leerlingen in de school. Meestal bereidt de coördinator een aantal agendapunten voor. Ook de zorgcoördinatoren of andere begeleiders kunnen dat. Alle teamleden kunnen punten voor de vergadering aanbrengen. Naast enkele praktische en organisatorische aspecten is vooral de gelijkgerichte werking volgens het ervaringsgericht leren, freinetwerkvormen of het gelijke onderwijskansenbeleid onderwerp van gesprek. De lerarenvergadering verloopt volgens goede vergadergewoonten.

De leerlingenparticipatie geeft een extra dimensie aan de schoolwerking. In de klasraad bespreken de leerlingen de problemen binnen de leefgroep. Die worden dan samen opgelost. De klasraad is een belangrijk middel om coöperatief te werken. Problemen of situaties op schoolniveau worden op de 'Villaraad Kinderen' besproken. Twee kinderen uit elke leefgroep van de oudste kleuters en alle lagere klassen nemen hieraan deel onder leiding van een begeleider. Zowel de leerlingen als de begeleiders kunnen punten op de agenda plaatsen.

Er heerst een overwegend open en gemoedelijke sfeer in het team waardoor informele en formele contacten mogelijk zijn.

Externe communicatie, overleg en samenwerking

De school hecht veel belang aan een goede en permanente communicatie met externen, in de eerste plaats met de ouders. Het kan ook niet anders wil ze op een coöperatieve manier werken. Hierover zijn nu duidelijke afspraken gemaakt. Enerzijds worden de inhouden van het onderwijs bepaald door het schoolteam en anderzijds kunnen de ouders een bijdrage leveren bij de uitwerking of de vormgeving ervan. Van de ouders wordt verwacht dat ze zich minstens één keer engageren voor een ondersteunende actie in de leefgroep van hun kind en één keer voor een klasoverschrijdende activiteit. Op deze manier leren ze ook de schoolwerking in de praktijk kennen en vormen ze zich een beeld over de schoolontwikkeling over de jaren heen. De school slaagt erin om de coöperatie soepel te laten verlopen dankzij een duidelijke en goed opgezette structuur via raden en werkgroepen enerzijds en via de informatiedoorstroming anderzijds. Er zijn heel wat contacten tussen de ouders en school.

Bij de inschrijving van nieuwe leerlingen geeft de coördinator uitgebreid uitleg over de schoolwerking op basis van het pedagogisch project en het schoolwerkplan. De ouders krijgen het schoolwerkplan en de nodige schriftelijke informatie. Die kunnen eveneens geraadpleegd worden op de website van de school.

Elk gezin heeft daarnaast in de beide vestigingsplaatsen een postbakje in het oudersas, een ruimte aan de ingang van de school. In de wekelijkse nieuwsbrief, ‘Villavlug’ voor de eerste vestigingsplaats en ‘Huisnummer’ voor de tweede vestigingsplaats, meldt de school wat actueel is voor haar werking. Voor de ouders is er een speciale rubriek waarin informatie wordt gegeven over participatie en de werkgroepen. De haast dagelijkse schriftelijke communicatie verloopt in de kleuterafdeling via het heen-en-weerschriftje en in de lagere afdeling met de agenda.

Jaarlijks zijn er een drietal algemene vergaderingen, de ‘Villaraad Ouders’. Hieraan nemen de ouders en het schoolteam deel. De schoolraad presenteert het gevoerde beleid. Ouders krijgen informatie en kunnen advies uitbrengen over de schoolwerking of het gevoerde beleid. In de schoolraad zetelen naast de coördinator vertegenwoordigers van de beide vestigingsplaatsen, zowel ouders als begeleiders.

Voor elke leefgroep zijn er één of twee klasouders. Het zijn ouders die goed op de hoogte zijn van de schoolwerking en die als aanspreekpunt fungeren voor de overige ouders. Ze zijn eveneens een tussenschakel tussen de begeleider en de overige ouders. Samen met de begeleider van de leefgroep organiseren ze jaarlijks een aantal ‘klasbabbels’, waarbij concrete informatie wordt gegeven over het werk in de klas. Ouders kunnen er suggesties geven en vragen stellen.

Bij het begin van het schooljaar kunnen de ouders melden tot welke werkgroep ze toetreden. Muzikale ouders kunnen terecht in de ‘Villaband’. De werkgroep communicatie verzorgt via de wekelijkse nieuwsbrief, het schooltijdschrift ‘Zonneblad’ en de website. De werkgroep infrastructuur werkt dit schooljaar aan een kindvriendelijke speelplaats en de aanleg van de tuin. Daarnaast zijn er nog heel wat andere werkgroepen: leesouders, logistiek, ...

In het oudersas zijn er heel wat informele contacten tussen de ouders en de teamleden. Jaarlijks zijn er eveneens een aantal individuele gesprekken tussen de begeleiders en de ouders over de vorderingen van hun kinderen. Twee keer per schooljaar krijgen de ouders een evaluatiebundel, een uitgebreid schoolrapport. Er zijn specifieke informatievergaderingen voor ouders waarvan de kinderen overgaan naar de lagere afdeling of naar het secundair onderwijs.

Via de zorgcoördinatoren is er geregeld overleg met de CLB-medewerker. De samenwerking met externe deskundigen, zoals de GON-begeleiders, heeft volgens de teamleden niet altijd het gewenste effect. Meestal zijn het beginnende leraren die in deze school als GON-begeleider werken, niettegenstaande de scholen voor buitengewoon onderwijs beloven ervaren leraren in te zetten.

Beoordeling

De school heeft voor de realisatie van de onderwijskundige doelen en ter ondersteuning van de schoolwerking, zowel intern als extern, een efficiënt communicatienetwerk met alle actoren uitgebouwd. Vooral de ouderparticipatie is in deze school van een hoog niveau en een steun voor het team.

2.2.4 Beschikken over ruimte voor professionele ontwikkeling

In welke mate bevordert de school de **professionele ontwikkeling** van de teamleden om de onderwijskundige doelen te realiseren?

Het professionaliseringsbeleid wordt in hoofdzaak aangestuurd vanuit de prioriteiten. Die zijn opgenomen in het nascholingsplan en in het zorgplan. Vorig schooljaar werd de professionalisering vooral intern gehouden. De begeleiders van de kleuterafdeling werkten aan de organisatie van de ‘klasbabbels’ en samen met de onderwijsbegeleider aan een aantal didactische thema’s. Het team van de lagere afdeling optimaliseerde het contract- en projectwerk, de open ateliers, peertutoring. Dit schooljaar kwamen contract- en hoekenwerk en de projectwerking nogmaals op het programma om dit te consolideren en te optimaliseren. Daarbij werd een nieuw evaluatiesysteem ingevoerd en kreeg het taalbeleid een concrete invulling.

De collegiale consultatie, die eveneens aan de orde komt bij leefgroepoverstijgende activiteiten, evolueert naar collegiale coaching. De begeleiders stellen zich hierbij kwetsbaar op wanneer zij kritisch reflecteren op hun praktijk. Uit de gesprekken blijkt dat ze er heel wat uit leren, dat het bijdraagt tot de gelijkgerichtheid en de continuïteit. Het kleuterteam ging voor de pedagogische studiedagen naar freinetscholen in Leuven en Gent. In de tweede locatie ging het team na hoe er gewerkt wordt in de leerlingengroepen met een groot aantal allochtone kinderen.

Het team van de lagere afdeling koos ervoor om de professionalisering zoveel mogelijk intern en schoolspecifiek te organiseren. Het inspectieteam stelt vast dat dit – mede door het vele en doordachte werk van de directeur-coördinator – op een korte tijd voor het nodige effect en een nieuw elan heeft gezorgd. Samen met de zorgcoördinatoren werd eveneens de zorgbrede werking geoptimaliseerd.

De school beschikt over enkele pedagogische naslagwerken. De meeste teamleden hebben de basiscursus freinettechnieken gevolgd. De nieuwe begeleiders zullen die volgend schooljaar volgen. Er is meer dan voldoende vernieuwingsbereidheid bij de teamleden en zij krijgen ruimte om nieuwe dingen uit te proberen.

Voor de interne professionalisering koos de coördinator voor de weg van de geleidelijkheid in combinatie met diepgang. Wanneer een bepaald onderwerp op de personeelsvergadering is besproken, bv. de praatronde, gaat de directeur-coördinator tijdens een klasbezoek na hoe de begeleiders daarmee omgaan. Na afloop wordt de praktijk besproken en krijgen de begeleiders waardevolle feedback. Beginnende leraren worden op dezelfde degelijke manier begeleid door de coördinator en de collega's.

Uit de gesprekken met de teamleden blijkt dat de school geëvolueerd is naar een meer open cultuur waarin naast de gerichtheid op de eigen leefgroep ook de samenwerkingsbereidheid is toegenomen. De meer georganiseerde uitbouw van het groepsoverschrijdend initiatief met samen plannen en uitproberen houdt heel wat kansen in tot leren van en met elkaar. Een permanente uitwisseling van praktijkervaringen is hiervan het gevolg.

Beoordeling

De voorbije jaren is de professionalisering vooral intern uitgebouwd waardoor het samenhorighedsgevoelen is gestegen. Ook de concretisering van de schoolvisie is op een specifieke en innoverende wijze gerealiseerd waardoor er meer eenheid is in de diverse werkvormen zonder dat de creativiteit inboet.

2.3 Synthesebeeld

De 'Villa Zonnebloem' is de enige freinetschool in Mechelen. Ze bestaat sedert een paar jaar uit twee vestigingsplaatsen. De kinderen komen uit alle lagen van de bevolking. De school is bijna tien jaar geleden opgericht door ouders die ontevreden waren over het onderwijs in het traditionele leerstofjaarklassensysteem. De Villa Zonnebloem heeft in haar korte bestaan vrij veel 'groeipijnen' gekend. Op crisismomenten verlieten heel wat leerlingen en begeleiders de school. In rustige tijden groeide de schoolbevolking weer aan, soms vrij sterk. Van het oorspronkelijke schoolteam blijft nog één begeleider over maar ook die heeft niet permanent in deze school gewerkt. Sedert vorig schooljaar is de rust weergekeerd en is er stabiliteit in de teamsamenstelling gekomen. De school lijkt eindelijk haar weg gevonden te hebben...

Sinds de vorige schooldoorlichting heeft de school een heel traject afgelegd op het spoor van de onderwijsvernieuwing. Dit kwam al tot uiting bij de GOK-controle een drietal jaar geleden. Voor haar huidig beleid kan de school rekenen op een bezielende directeur-coördinator die daarin ondersteund wordt door de zorgcoördinatoren en een hardwerkend team begeleiders. Een duidelijke beleidsvoering zorgt ervoor dat er een grote gelijkgerichtheid is zowel in de visie als in het handelen. De eilandencultuur van de beginfase van de school met een haast ongebreidelde vrijheid voor de begeleiders heeft gaandeweg plaats gemaakt voor collegiale samenwerking en een sterke professionele gerichtheid op de leerevoluties van de kinderen. Samen doelgericht en op een autonome manier school maken is nu het leidmotief.

Om een basisvorming als samenhangend geheel te realiseren gebruiken de begeleiders voor het inhoudelijke aanbod vooral de ontwikkelingsdoelen en eindtermen als referentiekader. Het onderwijs in deze school is in hoge mate leerlinggestuurd. De meeste leerinhouden worden gekozen door de leerlingen samen met de begeleiders. Voor bepaalde cognitieve basisvaardigheden als spelling en rekenen volgt de school een voorgestructureerd programma. Voor wiskunde wordt in de lagere afdeling nogal sterk gefocust op vaste procedures en minder op rekengebruikssituaties. In alle leefgroepen realiseert de school de inhouden door middel van freinettechnieken en activerende werkvormen: de praatronde, projectwerk, hoeken- en contractwerk, persoonlijke werkstukken, ateliers, leefgroepoverschrijdende activiteiten en niveauleren. De school hecht daarbij veel belang aan de participatie van de leerlingen en van de ouders. Vorig schooljaar heeft het team een heel jaar besteed om zich in deze werkvormen te verdiepen en om de inbreng van de verschillende participanten duidelijk te stellen. Vanuit een coherente visie worden de werkvormen nu op een degelijke manier in de praktijk gebracht. Ze worden op een planmatige en gestructureerde wijze vanaf de kleuterschool opgebouwd. Daarnaast had deze werking een grote invloed op de eenheid en continuïteit in de onderwijsstijl van de begeleiders. Hun welbevinden, tevredenheid en zelfvertrouwen zijn er eveneens door toegenomen.

Het team heeft daarnaast vanuit de keuze voor het actief leren oog voor de brede ontwikkeling. Het pedagogisch klimaat is een bijzonder sterk punt in deze school. Het stimuleert het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen, hun initiatief en motivatie en zorgt voor een realistisch en positief zelfbeeld. Door de coöperatieve werking worden de sociale vaardigheden permanent ontwikkeld. Voor leren leren verwacht het

team wellicht te veel van de zelfsturing door de leerlingen. De projectwerking die inhoudelijk ruim wordt uitgewerkt zorgt voor een hoge werkelijkheidswaarde van het aanbod. Muzische vorming en wereldoriëntatie zijn sterk uitgebouwd via de projectwerking. Door situationele omstandigheden is het aanbod voor lichamelijke opvoeding op schoolniveau niet duidelijk en niet alle facetten van dit leergebied komen voldoende aan bod.

De school heeft de GOK-werking opgenomen in een globaal zorgplan. Het team hecht meer en meer belang aan de eerstelijns hulp door de begeleiders van de leefgroepen. De zorgcoördinatoren werken vooral klasintern en zorgen voor een degelijke ondersteuning van de begeleiders. Door het leerlinggerichte onderwijs en de sterke differentiatie komt de zorgbrede werking in deze school in wezen permanent aan bod. Het team ontwikkelde uniforme procedures en documenten om dat beleid concreet en gelijkgericht in de praktijk te brengen. De zorgverbredende maatregelen voor kinderen met specifieke noden getuigen van doordachtigheid en van een planmatige aanpak op basis van een degelijke beeldvorming. Over sommige facetten van de GON-begeleiding is het team niet altijd opgetogen.

De school heeft een duidelijk evaluatiebeleid en steunt zich daarbij vooral op observaties. De voorbije jaren zijn die aangevuld met leerlingenresultaten. De coördinator heeft met dit alles een outputdossier samengesteld dat samen met de interne zelfevaluatie richting geeft aan de integrale kwaliteitszorg op school. Door de innoverende ingesteldheid van de coördinator en de inzet en het onderlinge vertrouwen van de teamleden heeft de schoolontwikkeling een grote dynamiek gekregen. Het team maakt vooral gebruik van de interne professionalisering waarbij het met kleine maar belangrijke stappen werkt aan de praktische realisatie van het schooleigen opvoedingsproject. Dit jaar stond het taalbeleid op het programma. Ook dat is op een voorbeeldige wijze uitgewerkt. De ouderparticipatie stond van bij de start van de school centraal in de werking. Hiervoor zijn sedert een paar jaar duidelijke afspraken gemaakt tot tevredenheid van alle partijen.

De renovatie van de schoolgebouwen in de eerste vestigingsplaats heeft een positieve invloed op het klasmanagement. Door de erg ruime lokalen is het nu mogelijk om op een flexibele manier over te schakelen van de ene activiteit naar de andere en kan de onderwijstijd optimaal gebruikt worden.

De onderwijsinspectie drukt haar waardering uit voor het kwaliteitsvolle werk dat de school de voorbije jaren heeft gerealiseerd. Ze is ervan overtuigd dat alle teamleden met de huidige betrokkenheid de kwaliteit van het onderwijs verder zullen doen groeien.

De onderwijsinspectie wenst de school eveneens succes met de uitbouw van de tweede vestigingsplaats tot een volledige basisschool. Het team kan er aantonen dat het ook in die specifieke situationele omstandigheden zijn opvoedingsproject kan realiseren.

2.4 Aanbevelingen en tekorten onderwijskundig en organisatorisch functioneren

2.4.1 Aanbevelingen

Met de bedoeling een schoolintern proces van kwaliteitszorg te stimuleren, formuleert de onderwijsinspectie vanuit schoolontwikkelingsperspectief een aantal aanbevelingen. Op deze manier wil zij aangeven waar eventuele actieterreinen gelegen zijn. Zo kan de school:

- voor lichamelijke opvoeding op schoolniveau een plan opstellen en uitvoeren waarbij het aanbod meer in overeenstemming wordt gebracht met de eindtermen en de leerplandoelen van het Gemeenschapsonderwijs.
- voor het wiskundeonderwijs in de lagere afdeling een beter evenwicht zoeken tussen kennis, inzichten en vaardigheden. Het team kan de hogere doelstellingen van dit leergebied meer integreren in de projectwerking of het huidige aanbod een ruimer aandeel geven aan functionele rekengebruikssituaties.
- haar evaluatiegegevens nog meer op leefgroep- en schoolniveau brengen en ze in dezelfde mate doelmatig blijven gebruiken voor de integrale kwaliteitszorg.

2.4.2 Tekorten

- Nihil.

3 Risicobeheersingsbeleid

3.1 Toelichting

De inspectie heeft een signaalfunctie voor de scholen in het kader van een dynamisch risicobeheersingsbeleid. Zij steunt hierbij op artikel 7 § 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 1999: “*De inspectie zal een marginale controle uitoefenen op de voorwaarden inzake hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid. Tevens zal zij onderzoeken of de materieel bevoegde overheden geen tekortkomingen hebben vastgesteld en of alle wettelijk vereiste veiligheidsattesten zijn afgeleverd.*”

Aan de hand van de dynamische inspectie-index zijn volgende vier indicatoren onderzocht:

- ❶ De organisatie van het veiligheids- en welzijnsbeleid
- ❷ De bewoonbaarheid van de schoolinfrastructuur
- ❸ De veiligheid van de leer- en werkomgeving
- ❹ Hygiëne, gezondheid en milieuzorg

Iedere indicator wordt gedekt door een aantal variabelen. In de bijlage van dit verslag wordt elke variabele gewaardeerd op een schaal van 0 tot en met 4.

3.2 Aanbevelingen en tekorten risicobeheersingsbeleid

Om het risicobeheersingsbeleid te optimaliseren kan de school:

- In de eerste vestigingsplaats:
 - de compartimentering in orde brengen;
 - de rookkoepels plaatsen;
 - de haspelkasten verplaatsen.
- In de tweede vestigingsplaats:
 - de inkomdeur in de vluchtrichting laten draaien;
 - een Rf-deur plaatsen in de kelder (stookplaats);
 - de elektriciteitsmeter compartimenteren;
 - de keuken compartimenteren en een CO2-blusapparaat plaatsen;
 - een drukknop plaatsen bij de alarmeringsinstallatie;
 - een sirene bijplaatsen zodat het alarmeringssignaal overal kan worden gehoord.
- Samen met de stadsbestuur van Mechelen de verkeersveiligheid in de buurt van de eerste vestigingsplaats optimaliseren. Dat is opgenomen in de langetermijnplanning van de stad.

De school dient de volgende maatregelen te integreren in het beleidsplan en verbeteracties op te nemen in het jaaractieplan:

- De aanpassingswerken vermeld in het globaal preventieplan en het jaaractieplan uitvoeren binnen de daarin gestelde termijnen.
- In de beide vestigingsplaatsen de fietsenbergplaats overdekken.

De school moet aantonen dat volgende tekorten zijn weggewerkt:

- Nihil.

4 Andere wettelijke bepalingen

4.1 Onderwijsleermiddelen en schooluitrusting

De school beschikt over voldoende onderwijsleermiddelen en over een aangepaste schooluitrusting om de ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen te realiseren.

4.2 Wettelijke voorschriften

Voor zover de inspectie bij de controle van een aantal documenten heeft kunnen vaststellen, wordt de schooladministratie op een correcte manier bijgehouden en afgehandeld. De school leeft evenwel een aantal wettelijke voorschriften niet na. De inspectie brengt de volgende vaststellingen onder de aandacht van het schoolbestuur:

- De school heeft geen formele planning voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' en 'sociale vaardigheden'.
- Door de oprichting van de zomerklas zijn de extra lestijden lichamelijke opvoeding in de kleuterafdeling ondergebracht in het takenpakket van de kleuteronderwijzers. De prestaties van deze leraren overtreft vanaf dat moment het maximum toegelaten aantal leerlinggebonden lestijden (onderwijsopdracht).
- De ouders betalen een maandelijkse bijdrage voor 'niet-eindtermgebonden zaken'. De bijdrage verschilt van gezin tot gezin en wordt berekend op basis van het bruto belastbaar inkomen. De school gebruikt hierbij het solidariteitsprincipe 'de breedste schouders dragen de zwaarste last'. De ouderbijdragen voor één kind bedragen € 5,00 tot € 50,00; voor twee kinderen € 6,60 tot € 53,00 en voor drie kinderen € 8,20 tot € 55,00. Het voorschoolse en naschoolse toezicht valt niet in deze bijdrage. Met deze gezinsbijdragen worden volgende kosten betaald: dranken, fruit en koeken, meerdaagse extramurale uitstappen en de verplaatsingen bij uitstappen. De bijdragen zijn niet van die aard dat de school er een selectief inschrijvingsbeleid mee voert ten nadele van kinderen van minder vermogende ouders. De school dient na te gaan of deze bijdragen vanaf het schooljaar 2007-2008 nog kunnen op basis van het nieuwe decreet over de kosteloosheid van het basisonderwijs.

4.3 Aanbevelingen en tekorten naleving andere wettelijke bepalingen

4.3.1 Aanbevelingen

De school kan de naleving van de wettelijke bepalingen verbeteren door:

- te zorgen voor een eigen planning voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen. (decreet basisonderwijs, d.d. 25/02/1997, art. 44, §2, 2°)
- zich voor de prestatieregeling van de kleuteronderwijzers te richten op het decreet over de opdracht van het personeel in het basisonderwijs (d.d. 17/06/1997):
 - art. 9 voor de voltijdse opdrachten;
 - art. 11, § 4 voor de deeltijdse opdrachten.
- na te gaan of de gezinsbijdragen volgend schooljaar nog voldoen aan het decreet over de kosteloosheid van het basisonderwijs.

4.3.2 Tekorten

Nihil

5 Conclusies en advies

5.1 Conclusies

- Het **onderwijskundig** en het **organisatorisch** functioneren in deze school **voldoen**.
- Het **risicobeheersingsbeleid** in deze school **voldoet**.
- De naleving van de **andere wettelijke bepalingen** in deze school **voldoet**.

5.2 Advies

In uitvoering van het Decreet van 17 juli 1991, inzonderheid het artikel 5, alsmede in uitvoering van het Besluit van 2 februari 1999, artikel 10, wordt een **gunstig advies** uitgebracht voor verdere erkenning en financiering.

De inspecteurs basisonderwijs

De coördinerend inspecteur

Rony De Wachter

Constant Gobien

Luc Van der Auwera

Datum van verzending aan het schoolbestuur en de directie:

Voor kennisneming:

De directeur

Het schoolbestuur

Naam: Jo Verhenneman

Naam: Linda Van Achter

Functie: Algemeen directeur SGR 5

Datum:

Datum:

Het ondertekende verslag moet binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst teruggezonden worden aan de coördinerend inspecteur. Het schoolbestuur kan op- of aanmerkingen formuleren na kennisneming van dit verslag en deze meezenden als bijlage.

Vak bestemd voor de stafleden van de inspectie basisonderwijs			
De coördinerend inspecteur			
Luc Van der Auwera Tervuursesteenweg 243 2800 MECHELEN	Verslag		Handtekening
	ontvangen	doorgestuurd	
De inspecteur-generaal basisonderwijs			
Roger Peeters H. Consciencegebouw 4BC04 Koning Albert II-laan 15 1210 BRUSSEL	Datum		Handtekening